

VURDERING AF ERHVERVSØKONOMISKE KONSEKVENSER I BEKENDTGØRELSER

Titel på bekendtgørelse

Bekendtgørelse om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

Kort beskrivelse af ordningen

Bekendtgørelsen er afgrænset til planperioden 2023/2024 og svarer i øvrigt i hovedsagen til bekendtgørelse nr. 131 af 26. januar 2022 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler m.v., som afløses af nærværende bekendtgørelse. Ændringer i forhold til bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 131 af 26. januar 2022 er omtalt nedenfor under afsnittet "De foreslåede ændringer".

Tilskudsordningen er en del af den målrettede regulering, der har til formål at sikre, at der via etablering af efterafgrøder eller alternative kvælstofreducerende virkemidler sker en reduktion i udvaskningen af kvælstof fra markerne til de kystnære farvande.

Ordningen er delt i to faser, således at der først udbydes en tilskudsordning, hvor jordbruger frivilligt kan søge tilskud til udlægning af efterafgrøder og alternative kvælstofreducerende virkemidler i de kystvandoplande, hvor der er et behov for at reducere kvælstofudvaskningen. Det er desuden muligt at indmelde reduceret kvælstofkvote i den frivillige ansøgningsrunde uden compensation. Rammerne for den frivillige tilskudsordning fastsættes i bekendtgørelse om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

Hvis der i den frivillige runde ikke leveres en indsats, der er tilstrækkelig til at dække indsatsbehovet i de enkelte kystvandoplande, skal der som udgangspunkt fastsættes krav om etablering af målrettede efterafgrøder. Et sådant krav fastsættes ved en særskilt bekendtgørelse i 2023.

De foreslåede ændringer

De væsentligste ændringer i forhold til bekendtgørelse nr. 131 af 26. januar 2022 er omtalt nedenfor.

Fleksibilitet til at flytte målrettede efterafgrøder på tværs af visse ID15-områder i kystvandoplandet

Placeringen af det antal hektar målrettede efterafgrøder, der er omfattet af tilsagn om tilskud, kan efter de gældende regler ændres inden for det pågældende ID15-område til og med den 10. september i ansøgningsåret. Som noget nyt indføres større fleksibilitet i 2023, idet placeringen også vil kunne ændres til marker i visse andre ID15-områder inden for samme kystvandopland. De ID15-områder inden for kystvandoplandet, hvor markerne kan være beliggende vil fremgå af fællesskemaet. Det vil være ID15-områder i kystvandoplandet, hvor der er mindst en mark, der er prioriteret til tilsagn, og hvor der også kan være marker, der ikke er blevet prioriteret.

GLM-normer, markkrat og småbiotoper. Fra 2023 indføres konditionalitet, jf. artikel 12 og bilag III i forordning (EU) 2021/2115 (CAP-plan forordningen), herunder normer for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM). Som følger heraf vil 3 meter bræmmer og arealer, der anvendes til at opfylde GLM 8, ikke kunne omfattes af tilsagn om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler. Tilsagn om tilskud kan endvidere ikke omfatte småbiotoper, der er anmeldt under grundbetalingsordningen, og markkrat, der er registreret på ministeriets Internet Markkort.

Arealbaserede tilskudsordninger under den strategiske CAP-plan

Fra 2023 kommer der en række nye tilskudsordninger under CAP-plan forordningens artikel 31 (Ordninger til gavn for klimaet, miljøet og dyrevelfærd (bioordninger)):

- Tilskud til planter.
- Økologisk arealstøtte.
- Tilskud til miljø- og klimavenligt græs.
- Tilskud til ekstensivering med slæt.
- Tilskud til biodiversitet og bæredygtighed.

Disse ordninger kan, bortset fra tilskud til planter, ikke kombineres med tilsagn om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler.

Principper for agil erhvervsrettet regulering

Landbrugsstyrelsen har vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Berørte virksomheder

Ordningen fortsætter generelt uændret i 2023, og skal i 2023, som i 2022 sikre en kvælstofreducerende indsats svarende til etableringen af ca. 375.000 ha efterafgrøder. Forventningen er, at antallet af ansøgere til ordningen vil være på ca. 10.000 ligesom foregående år. Økologiske landbrugere samt landbrugere med bedrifter på under 10 hektar kan ikke søge ordningen og vil ligeledes ikke blive ramt af et eventuelt efterfølgende krav om obligatoriske efterafgrøder.

Administrative konsekvenser af ordningen:

Den øgede fleksibilitet ved flytning af efterafgrøder og alternativer mellem ID15-områder betyder, at ansøger får udvidet muligheden for at ændre placeringen af sine efterafgrøder efter, at tilsagnet er givet. Det sker på samme måde som i dag, hvor det skal angives i ansøgningsskemaet, hvis man ønsker at ændre på placeringen af efterafgrøder eller alternativer, men kan blot fremover flyttes til et større område. Da den øgede fleksibilitet, kan medføre at flere vil flere ændre placering, kan tiltaget medføre mindre øgede administrative omkostninger.

Den administrative håndtering af nye arealer og ordninger der ikke kan overlappes med målrettet kvælstofregulering, vil ligeledes ske på samme måde som i dag

Landbrugsstyrelsen vurderer, at de administrative konsekvenser af ordningen vil være uændrede i forhold til den tilsvarende ordning i 2022, da de foreslåede ændringer til ordningen i 2023 ikke medfører nye administrative konsekvenser for den enkelte ansøger.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget bekendtgørelsesudkastet i præhøring i forhold til administrative konsekvenser for erhvervet. OBR vurderer, at de administrative konsekvenser vil være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Skatter, afgifter og subsidier:

Ordningen er finansieret via finansloven med en tilskudsramme på 185 mio. kr., og er 75 pct. EU-finansieret.

Efterlevelseskonsekvenser:

Tilskuddet udgør uændret 500 kr. pr. ha efterafgrøder, der kompenserer erhvervet for udlægning af efterafgrøder eller alternative virkemidler. Tilskudssatsen er fastlagt på baggrund af udredningen "Beregning af støttesats til målrettet regulering 2021", der er udarbejdet af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi

(IFRO), hvoraf det fremgår, at den gennemsnitlige omkostning ved anvendelse af stedfaste virkemidler i målrettet regulering kan fastsættes til 500 kr. pr. ha efterafgrøder.

BNP effekter:

Ordningen er delvis national finansieret med 25 pct. af den afsatte tilskudsramme på 190 mio. kr. Dermed er der et skatteforvridningstab på 10% af 46,25 mio. kr. svarende til 4,6 mio. kr.

Adfærdsvirkninger:

Bekendtgørelsen har til formål at tilvejebringe frivillig udlægning af kvælstofreducerende virkemidler (målrettede efterafgrøder og alternative virkemidler) i 2023 til forbedring af vandmiljøtilstanden.

Afledte effekter

Ifølge Virkemiddelkataloget (DCA rapport nr. 174, 2020: Virkemidler til reduktion af kvælstofbelastningen af vandmiljøet) vurderes efterafgrøder at have en lille positiv effekt for natur og biodiversitet. Derudover medvirker efterafgrøder, kvotereduktion og andre alternativer til en reduktion af drivhusgasudledningerne fra landbruget bl.a. ved at øge kulstoflagringen i jorden og mindske lattergasudledningerne. Derudover vil efterafgrøderne sikre et dække af jorden i efteråret og om vinteren, hvilket bidrager til et reducere jorderosion. Dyrkning af efterafgrøder vurderes desuden at være gavnlig for jordbundsfaunaen.